

Hjerneslag er en alvorlig sykdom og hyppig årsak til død og funksjonshemming. Ved hjerneslag blir blodtilførselen til deler av hjernen brutt, enten ved en blodpropp (hjerneinfarkt) eller ved hjerneblødning. De vanligste symptomene er halvsidig lammelse i ansikt, arm eller bein, og/eller talevansker. De fleste som får følgeskader etter hjerneslag har et stort behov for helsetjenester i tiden etterpå. Rask og målrettet akuttbehandling kan redusere funksjonshemming og dødelighet.

Bakgrunn

Ved symptomer på slag er det viktig å komme raskt til sykehus. Det er godt dokumentert at blodpropp-oppløsende behandling innen 4,5 timer etter første symptom bidrar til å redusere funksjonshemming.

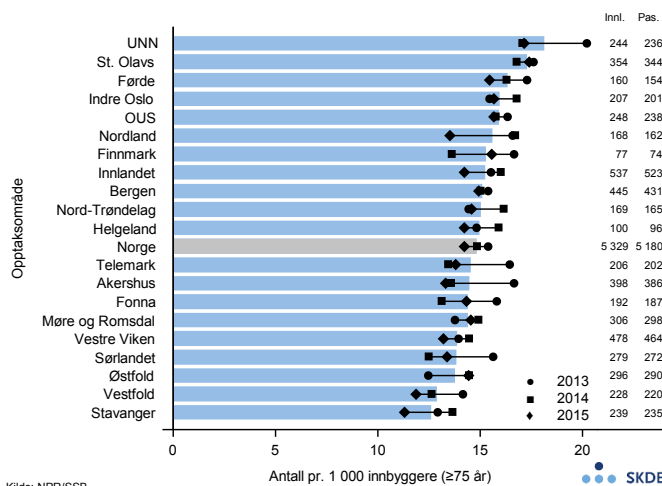
Det er også dokumentert at behandling i slagenhet med tverrfaglig team, reduserer funksjonshemming, dødelighet og behov for sykehjem. Slagenhetsbehandling er den viktigste enkeltkomponenten i behandlingsskjeden for slagpasienter og nasjonale retningslinjer anbefaler at alle pasienter med akutt hjerneslag bør behandles i slagenhet.

Resultater

Det er årlig vel 5 300 akutte innleggelser for hjerneslag blant eldre. Det var 40 % flere innleggelser for hjerneslag for bosatte i opptaksområdet UNN sammenliknet med opptaksområdet Stavanger. Antall innleggelser for hjerneslag har gått ned i perioden 2013–2015.

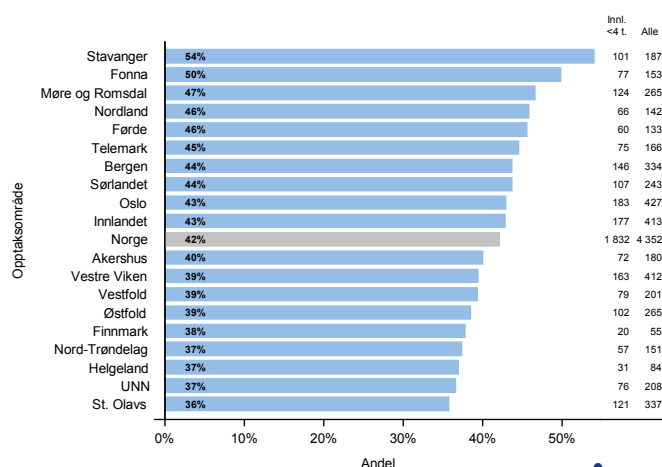
På nasjonalt nivå blir 42 % av pasientene innlagt innen 4 timer etter symptomdebut. I opptaksområdet Stavanger (54 %) blir 50 % flere av pasientene lagt inn innen 4 timer sammenliknet med St. Olavsområdet (36 %).

I Norge blir 90 % av pasientene behandlet i slagenhet. I opptaksområdet Akershus (99 %) blir nærmere 50 % flere av pasientene behandlet i slagenhet sammenliknet med Førde-området (67 %).

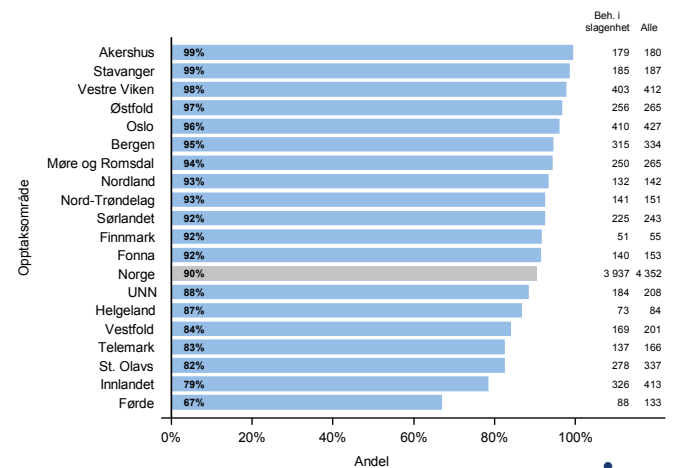
Kilde: NPR/SSB

Ant. innleggelser pr. 1 000 innb., gj.snitt for 2013–2015, justert for kjønn og alder. Gj.snittlig ant. innleggelser og pasienter pr. år.

Kilde: Norsk hjerneslagregister

Andel pasienter innlagt innen 4 timer etter symptomdebut, 2014–2015, justert for kjønn og alder. Gj.snittlig ant. innlagt innen 4 timer og aktuell for innleggelse pr. år.

Kilde: Norsk hjerneslagregister

Andel pasienter behandlet i slagenhet, 2014–2015, justert for kjønn og alder. Gj.snittlig ant. behandlet og aktuell for beh. i slagenhet pr. år.

Kommentarer

Det er liten variasjonen i innleggelser for hjerneslag mellom opptaksområdene, noe som kan tyde på at det ikke er geografiske forskjeller i forekomst av sykdommen.

Til tross for store forskjeller i avstander til sykehus mellom opptaksområdene, er andelen som er på sykehus innen 4 timer, relativ lik mellom opptaksområdene.

Det er et nasjonalt mål at minst 90 % av pasientene skal behandles i slagenhet. I syv av tyve opptaksområder behandles under 90 % av eldre pasienter i slagenhet.

Enkelte sykehus har rapportert inn færre enn 70 % av de hjerneslagtilfellene de har behandlet til Norsk hjerneslagregister. Resultatene for de tilhørende opptaksområdene (Akershus, Bergen, Innlandet og Finnmark) må derfor tolkes med forsiktighet.